

I. Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Viktor Kubík, PhD.

Posudek vedoucího práce:

Monika Louženská; Nástěnné malby v rotundě sv. Kateřiny ve Znojmě, 2010

M. Louženská se ve své bakalářské práci věnuje jednomu z nejvýznamnějších děl českého románského umění, které je předmětem umělecko historického badání již od 20. let 19. století, ale zejména v posledních 30 letech se stalo cílem soustředěného a ostře polemického studia. Zdánlivě „vytěžené a uzavřené“ téma však dosud otevírá řadu problémů a jak ukazuje i práce M. Louženské – stále poskytuje prostor pro užitečný a důležitý výzkum.

Jednoznačnou předností práce M. Louženské je systematické členění textu od shrnutí literatury k tématu (kap. II), přes monografickou analýzu dochovaných maleb ve smyslu formálního a technického rozboru (vč. využití a zhodnocení restaurátorských zásahů) k ikonografické analýze (velmi komplikované zejména z hlediska orientace v různých názorech badatelů na výjevy se světskou tematikou – kap. III) a následně autorka shrnuje základní obrysy možného ikonologického smyslu celého malířského cyklu (kap. III.3) a naznačuje jeho vazby k dobovému malířství (kap. III.4) i s orientačním shrnutím přetrvávajících nejasností (kap. III.5). Druhou předností předkládané práce je důkladná obrazová příloha na 139 obr. dokumentující nejen sledované znojenské malby (a to i s využitím restaurátorských a archivních fotografických pramenů), ale i široký záběr možných analogií. Třetím kladem práce M. Louženské, který přesahuje nad rámec bakalářské práce, je jednak autorčin věcný přínos z hlediska navržené identifikace zobrazených moravských Přemyslovců (kap. III.5., str. 65) podložený orientací v historickém kontextu i kritickým využitím stávající literatury k tématu (zejména A. Merhautová 1983, P. Černý 1997, B. Krzemienska 2000) a dále její systematický a kritický způsob uvažování, který autorku přivedl ke zhodnocení části názorů i „problematické“ skupiny badatelů (pozn. 412), konkrétně v souvislosti s hypotetickým významem výjevu Přemysla Oráče, u něž lze snad předpokládat nejen narativní historický význam, ale i širší obsahové poselství, které mohlo „představovat samotného donátora, jenž se nechal v programu výzdoby zobrazit jako ideální nástupce ve vladařském úřadu, vykonávajícím symbolický rituál královské orby, naznačující schopnost zajistit státu pořádek a blahobyt“ (s. 68). Tedy myšlenka L. Konečného (1999, 2002) o symbolickém významu orby, ovšem korigovaná v intencích obecnějších úvah D. Třeštíka (1997, 2003) a dále názor P. Šimíka (2001, 2006) o identifikaci donátora a oráče, ale oproštěný od jeho podivuhodných spekulací. M. Louženské nejde o kompilaci či kategorické tvrzení, ale o kritické zhodnocení názorů a ohledávání hypotetických možností interpretace. Současně nezapomíná, že se pohybuje na křehkém ledě spekulací, snaží se je korigovat ověřitelnými fakty. Skvělý výkon na studentku bakalářského cyklu, bez ohledu na čtenářův názor na předkládanou hypotézu. Z hlediska prohřešků formálních mohou pouze „hnedopišně“ vytknout občasnou absenci stran u citovaných titulů v poznámkách 15, 19, 26, 27, 35, 48, 49, 54 a 56 (stačilo u části případů připsat „nepag.“ a u druhé části zopakovat čísla stran, protože jde o studie, které jsou zpravidla zmiňovány v předešlé poznámce). Dále v pozn. 44 je nutná jiná forma citace – J. Cibulka onu studii nenapsal r. 2009, což autorka ví (viz předchozí poznámka). V obou případech nejde o obsahově systematické prohřešky, nýbrž pouze o formální detaily. Z hlediska věcných prohřešků nelze autorce v rámci požadavků na bakalářskou práci nic vytknout, neboť si je vědoma nutnosti následného detailnějšího studia, zejména stylových analogií a kulturně historických okolností vzniku dynastického programu výzdoby i výkladu výjevů ve 3. pásu znojenského cyklu (s. 69). Takové studium je ovšem nad rámec bakalářské práce a v rámci magisterského studia představuje nadprůměrný úkol.

Předkládaná bakalářská práce M.Louženské plně splňuje zadání a nadto dokládá inteligentní kombinaci formální i ikonografické analýzy, naznačuje směr ikonologicky orientovaného studia tématu a s exaktností vyjadřování, systematičností a kritickým přístupem autorky představuje nejen hodnotný předstupeň pro její další studium, ale již v této fázi dosahuje úrovně jednoznačně přesahující požadavky na bakalářskou práci. Z výše naznačených důvodů ji vřele doporučuji k obhajobě.

v Praze dne 11. 7. 2010

.....
podpis vedoucího bakalářské práce